

Ujedinjene Nacije pod pritiskom da predaju vlast

Author: [Arben Qirezi](#)

Kosovari se zale da UNMIK previse oteze sa prenosjenjem vlasti.

Odnosi izmedju kosovskih lidera i predstavnika Ujedinjenih nacija nalaze se na silaznoj putanji posto su prvi sve nezadovoljniji oklevanjem drugih da im predaju deo vlasti.

Posto sada uzivaju u prvom iskustvu demokratski izabranih vlasti, Kosovari pokazuju sve veci apetit za samoupravu.

Rezultat te cinjenice je da pocinju da kritikuju proizvedenu cvrstu kontrolu koju ima Misija Ujedinjenih nacija na Kosovu, UNMIK, nad inostranim poslovima, pravosudjem, organima reda i zakona, finansijama i bivsim gerilcima koji se sada nalaze u Kosovskom zastitnom korpusu, KPC.

UNMIK odbacuje ove kritike kao pokusaj da se zataskaju nesupesi samih kosovskih organa vlasti. U govoru koji je odrzao u januaru, sef Misije UN na Kosovu, Mihael Stajner, izjavio je da je umoran od optuzbi zbog loseg rada vlade koje se upucuju na njegovu adresu.

Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija osnovao je UNMIK u junu 1999.godine, nakon povlacenja srpskih vojnih i policijskih snaga sa Kosova. Cilj je bio da se izgrade demokratske institucije koje ce preuzeti "veci deo automnomije" tokom prelaznog perioda, dok se ne resi konacni status Kosova.

Od tada, UNMIK je svake godine organizovao izbore, pružajući tako priliku Kosovarima da izgrade razvijene izborne procese.

Posle parlamentarnih izbora 2001.godine, dobili su prvu demokratski izabranu skupstinu. Ali, kada je trebalo podeliti mesta u kabinetu, partije su se nasle u pat poziciji. UNMIK se ukljucio u taj proces i obezbedio okvir koji je omogucio Kosovarima da izaberu predsednika, premijera i kabinet koji je ukljucivao predstavnike vecinskog naroda, kao i predstavnike manjina.

Kosovska vlada je osudila uporno odbijanje UNMIK-a da preda zadržana ovlasčenja. Kosovari su poceli da sumnjice medjunarodne vlasti kada je Stajnerov prethodnik, Hans Hakerup, u novembru 2001.godine prihvatio da saradjuje sa Vladom Srbije oko pitanja povratka izbeglica, kao i saradnje policije i pravosudja.

Izgedalo je da je Stajner, ubrzo nakon sto je imenovan u januaru 2002. godine, najvećim delom uspeo da prevlada nepoverenje koje je obeležilo mandat njegovog prethodnika.

Novi sef Misije UN zauzeo je ostar stav prema Beogradu, upozoravajući njegove predstavnike da ne pokusavaju da se mesaju u poslove na Kosovu, ohrabrujući istovremeno razvoj lokalne skupstine.

Ali, medeni mesec je brzo prosao kada su Kosovari shvatili da ni on nije spreman da prenese ključna ovlasčenja na zakonodavce.

Opšte raspoloženje najbolje je sumirao Ramus Tahiri, glavni politicki savetnik predsednika skupstine

Kosova, Nedzata Dacija. "Cilj Misije Ujedinjenih nacija od pocetka je bio da se izgrade institucije, da se prenese odgovornost na lokalne organe i uvede znacajna autonomija", izjavio je Tahiri za IWPR. "S obzirom na to, predugi proces prenosjenja vlasti mora se tumaciti kao neuspeh misije."

Ovo nezadovoljstvo manifestovalo se u decembru kada su clanovi Skupstine Kosova kritikovali UNMIK zbog zanemarivanja njihovog misljenja o budzetu za 2003.godinu. Sabri Hamiti, sef Demokratske lige Kosova, LDK, izjavio je da medjunarodna kontrola lisava parlament elementarnog nacela demokratske samouprave - raspolaganja sopstvenim budzetskim prihodima.

Ujedinjene nacije imaju drugacije misljenje o ovom pitanju. Tokom proslonedeljne sednice Saveta bezbednosti, Generalni sekretar Kofi Anan optuzio je Kosovare da umesto da se koncentrisu na urgentne probleme za koje jesu nadlezni uporno pokusavaju da prosire ovlascenja koja imaju i pokazuju "sve vecu zelju da se docepaju ovlascenja rezervisanih za UNMIK."

Kosovari su osporili vidjene problema koje je izneo Kofi Anan. Ernest Luma, portparol Alijanse za buducnost Kosova, AAK, izjavio je za IWPR da je UNMIK u svom pristupu regionu izabrao paternalizam umesto partnerstva. Takodje je rekao da je sukob izmedju Kosovara i UNMIK-a "prirodna artikulacija potrebe da se prenos vlasti ubrza".

Po misljenju njegove partije, u ovom procesu prioritet bi trebalo da imaju sudstvo i policija. Za neke druge aktere prioritet je ekonomija.

Sahit Berisa, bivsi politicki zatvorenik i nastavnik srednje skole u Pristini, izjavio je za IWPR da bi sve vece siromastvo na Kosovu moglo izazvati politicki obojene proteste koji bi dodatno ugrozili odnose izmedju Kosovara i medjunarodne zajednice.

Analiticari kazu da odnosi izmedju UNMIK-a i lokalnih Albanaca pocinju da poprimaju apsurdan oblik odnosa izmedju vladajuce partije i opozicije. Ali, uprkos svim pritiscima i preprikama, obe strane paze da se ne udalje prewise jedna od druge, jer bi to ugrozilo razvoj Kosova.

Govoreci u ime mnogih obicnih Kosovara, Spetim Memsii, student hemije na Univerzitetu u Pristini, kaze: "Ljudi bi zeleti da politicari imaju vise uticaja, ali ne po cenu otvorene konfortacije sa medjunarodnom zajednicom."

Arben Crezi je redovni saradnik IWPR-a.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ujednjene-nacije-pod-pritiskom-da-predaju-vlast>